

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**DN. DVRANDI|| à Sancto Portiano, in Senten=||tias
Theologicas Petri Lombardi|| Commentariorum libri||
quatuor.||**

Durandus <de Sancto Porciano>

Antverpiæ, 1567

Quæstio quinta. Vtrum semen sit de superfluo alimenti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72607)

in toto, vel in parte, sed non obstante conuersione alimentum in veritate humana natura, nutriti materia manet eadem simpliciter in toto & in parte, ergo &c. Maior patet, minor probatur. quod enim adueniente alimento materia non fit a se in toto quam prius, clarum est, quia materia animalis non tota simul deperditur: ita ut forma fiat perfecte & totaliter in alia materia, quia iam vera esset corruptio vnius animalis, & vera generatio alterius, & non nutritio. Item neque est alia in parte, quia illa partialitas esset vel secundum essentiam materiae, quia materia secundum se partem non habet, sed est indiuisibilis, nec secundum quantitatem: quia illud quod ex alimento conuersum est, non differt secundum situm quantitatis ab eo cui aduenit, sed est eadem numero quantitas, & est eadem pars quantitatis vtrunque perficiens: est igitur eadem materia quae prius in toto & in parte.

7. Causa enim hinc accipienda est, materia enim sit pure potentia sicut secundum se non est actu, sic secundum se non est vna vel plures actu, sed per formam quae est sua actualis entitas, est & sua actualis vnitas vel pluralitas, propter quod tota materia quae est sub aliqua vna forma substantiali, est vna & eadem substantialiter & essentialiter, nec est ibi dare diuersitatem aliquam, nisi forte secundum quod extenditur per quantitatem ex qua sortitur quandam partialitatem vel diuersitatem, quam tamen diuersitatem non est assignare inter illud quod conuersum est ex alimento, & illud quod praexistebat in nutritio, ut dictum est, ideo vtrumque est simpliciter vnum essentialiter & quantitativum, ac per consequens idem simpliciter quod prius in toto & in parte.

8. Haec autem sufficienter probata sunt, si concedatur quod post deperditionem & consumptionem factam in corpore, animalis forma manet eadem simpliciter in parte & in toto, & quod ipsa manente sic eadem, fiat illud quod conuertitur ex alimento. Si vero per consumptionem vel resolutionem factam a corpore forma varietur in toto vel in parte, vel per aduentum nutrimenti varietur aliquo modo forma nutriti iam non videtur quod maneat simpliciter idem animal quod prius, cum ex forma iudicetur tota identitas vel varietas rei.

9. Posset autem alicui videri quod per resolutionem factam a corpore vel nutrimento adueniente forma nutriti in aliquo varietur saltem in aliis ab homine, quia forma quae non est separabilis a materia cum definit esse in materia, definit simpliciter esse: & cum incipit esse in materia, incipit simpliciter esse, sed omnes formae viuientium praeter formam rationalem sunt inseparabiles a materia, ergo cum desinunt esse in materia, desinunt simpliciter esse: & cum incipiunt esse in materia, incipiunt simpliciter esse: sed in deperditione quae fit in corpore animali, forma secundum aliquid sui definit esse in materia: quia materia quae fuit sub forma animalis, secundum aliquid sui definit esse sub ea. Alioquin nulla fieret resolutio a varietate naturae, similiter in nutritione forma nutriti secundum aliquid sui incipit esse in materia, sicut & aliquid materiae quae prius non fuit sub forma nutriti incipit esse sub ea, ergo ut videtur per resolutionem factam a corpore, vel nutrimento adueniens variatur forma nutriti secundum aliquid sui.

10. Et dicendum quod si fieret resolutio alicuius partis determinatae & distinctae secundum situm ab aliis vel in nutritione, fieret talis partis additio proculdubio per resolutionem factam a corpore & nutritionem, similiter forma nutriti secundum aliquid variaretur: quia forma quae extenditur extensione materiae diuisione partis, a toto diuiditur, & corruptione talis partis corrumpitur secundum partem. Et proportionabiliter est dicendum in additione talis partis: sed cum fit resolutio alicuius indistincti, id quod resolutur priuatur quidem forma sub qua erat, sed forma totius in nullo variatur essentialiter, quia nihil distinctum ipsius formae perficiebat illud quod resolutum est. Et proportionabiliter intelligendum est in additione quae fit per nutritionem, propter quod sicut in nutritione fit vera corruptio alimenti absque vera & propria generatione nutriti, sic in resolutione absque vera & propria corruptione animalis secundum totum vel partem fit vera generatio vermium, vel alterius rei in materia a corpore resoluta.

11. Ad primum argumentum dicendum quod Philos.

non vocat carnem secundum materiam, eo quod careat forma carnis per quam pertinet ad entitatem & vnitatem naturae carnis: quia quod adgeneratur ex alimento, adiungitur corpori nutritio per modum cuiusdam mixtionis, sicut aqua miscetur vino, ut ibidem ponit exemplum Philo. talium autem efficitur vna natura, sed vocat carnem secundum materiam, carnem consideratam secundum naturam materiae quae ut sic aduenit, & recedit: carnem vero secundum speciem eandem consideratam secundum materiam formae, quae ut sic manet semper eadem in toto & in parte, ut declaratum est.

12. Ad secundum dicendum quod sicut virtus vini conuertentis aquam paulatim per admixtionem aquae debilitatur ut tandem fiat aquosum, sic virtus conuersiva alimentum, primo quidem fortis existens, postea debilitatur, deinde deficit ita ut neque possit aliquid conuertere, & tunc fit consumptio sine refectione, & necesse est animal naturaliter mori.

QUESTIO QUINTA.

Vtrum semen sit de superfluo alimentum.

Thom. 1. q. 119. ar. 2.

Deinde quaeritur, vtrum semen sit de superfluo alimentum. Et videtur quod non, quia instrumentum non recipit virtutem principalis agentis nisi per vnionem ad ipsum, sed semen habet in se virtutem generandi instrumentaliter deriuatam ab anima patris, ergo hoc est per vnionem quam habuit cum anima patris: sed omne vnium animae patris est de substantia eius & non de superfluo, ergo &c.

2. Item Damas. dicit quod generatio est opus naturae, de substantia generantis producens id quod generatur, sed illud quod generatur in viuentibus generatur ex semine, ergo &c.

3. Item filius assimilatur patri secundum illud quod accipit ab ipso, sed si semen esset de superfluo alimentum & non de substantia generantis plus acciperet filius a porco, vel a boue cuius carnes pater comedit quam a patre, ergo plus deberet assimilari porco, vel boui quam patri quod est falsum.

4. IN CONTRARIUM est, quia natura non alieuiatur quando aliquid de substantia rei deciditur, sed magis grauat, sed per decisionem seminis natura alieuiatur, ergo &c.

5. RESPONSIO. Sicut circa praecedentem quaestionem sunt opiniones sic circa istam. Quidam enim tam Philosophi quam Theologi ponunt quod semen est aliquid distinctum a substantia & a virtute naturae generantis, alia tamen & alia ratione. Theologi enim hoc posuerunt propter traditionem peccati originalis quod non credebant posse trahi cum semine nisi semen esset de substantia generantis, quia per hoc videtur peccatum originale traduci a parente in prolem, quia aliquid prolis fuit infectum in parente quod cum sua infectione deriuatur in prolem. Motiuum autem Philosophorum fuit ex assimilatione prolis ad parentem quae similiter non videtur esse nisi propter aliquid vtriusque commune quod similiter est in prole a parente pertinens ad substantiam vtriusque.

6. Primum autem motiuum non valet, quia semen cum sit aliquid inanimatum non potest esse subiectum peccati ut eius traductione traducatur peccatum, quod solum est in habente lib. ar. Item si aliquid pertinens ad substantiam patris cum sua infectione transiret ad naturam prolis tunc idem numero peccatum originale esset in parente & prole, sicut esset idem numero deriuatum ab vno in alterum. Item si per deriuationem alicuius naturae infectae in parente deriuaretur in prolem peccatum originale, cum non deriuaretur in prolem tota natura parentis infecta, sed aliquid eius, sequeretur quod in patre esset quoddam magnum peccatum originale quod diuideretur in filios in multa parua peccata originalia sicut & ipsa natura patris non secundum se tota sed secundum partem sui deriuatur in filios, quae omnia sunt absurda.

7. Prædictum etiam motiuum Philosophorum sumptum ex assimilatione parentis ad prolem, vel e conuerso non est sufficiens, quia assimilatio duorum attenditur secundum formam

formam, non secundum materiam. Omnia enim generalia comunicant in materia, nec tamen sunt similia illa similitudine de qua loquimur, semen autem secundum istos ponitur pertinere ad substantiam patris, vel parentis & proli solum materialiter tanquam illud ex quo formatur corpus proli, ergo secundum ipsum non attenditur assimilatio inter parentem & prolem. Et si dicatur quod assimilatio licet non possit esse ratione materiae remotae, potest tamen esse ratione materiae propinqua qualis materia est semen. Dicendum quod ubi tota substantia rei est materia sicut in artificialibus assimilatio potest esse ratione materiae, sed in naturalibus ubi praeter materiam qualitercunque acceptam ad substantiam rei pertinet forma, materia parum aut nihil facit ad assimilationem. Ex hoc ergo quod semen ex quo formaretur corpus proli desideretur de substantia patris non possit reddi sufficienter causa assimilationis parentis ad prolem, sed tota fumenda est ex virtute formatiua quae est in femine ex anima patris quantum semen non decidatur de substantia eius.

8 Dicendum ergo quod semen dicitur de superfluo alimenti. Quod patet ratione & signo: ratione sic, quia si semen esset aliquid resolutum ab eo quod iam pertinet ad substantiam membrorum, aut retinet naturam eius a quo resolutum, aut non, si retinet naturam eius a quo resolutum, aut esset resolutum a determinata parte, aut a toto, si a determinata parte, tunc non haberet virtutem mouendi ad naturam totius. Si autem resoleretur a toto, & naturam eius retineret, sic semen actu esset quoddam animal paruum, & sic generatio animalis ex animali non esset, nisi per deriuationem quandam, quae manifeste sunt falsa. Si vero semen non retinet naturam eius a quo resolutum, tunc iam esset recedens a natura generantis & in via corruptionis existens, & per consequens non haberet virtutem producendi simile aliquid generanti.

9 Signa etiam sunt ad hoc quae ponit Philosophus lib. de generatione animalium, quorum vnum est, quia nihil dissolutum a corpore habet determinatum locum in ipso, sed vagatur per corpus, sicut apparet de sudore: semen autem habet determinatum locum in corpore, sicut & alii superfluitates resolutae ab alimento, & quasi in eadem parte corporis, in qua sunt loca aliarum superfluitatum, ergo &c. Secundum signum est, quia semen & superfluitas alimenti consequuntur se in multitudine & paucitate: quia ubi inuenitur minus de superfluo alimenti, ibi inuenitur minus de femine. Et propter hanc causam in pueris non est semen, quia superfluum nutrimenti conuertitur in augmentum. Pingues etiam homines sunt pauci feminis, quia superfluum alimenti in eis conuertitur in pinguedinem, & quaedam similia, quae inducuntur ibidem a Philosopho. Ex quibus patet quod semen non est aliquid resolutum de substantia corporis, sed de superfluo alimenti.

10 Ad primum argumentum dicendum quod ad hoc quod instrumentum recipiat virtutem principalis agentis, non requiritur vnio secundum suppositum, sed sufficit vnio per contactum, ut patet in securi mota ab artifice: hoc autem modo vnitur semen animae generantis: per virtutem enim animae nutritivam digeritur alimentum, ut assimilaretur naturae corporis: quando ergo venit ad ultimam digestionem antequam sit in membra conuersum mouetur, ut statim per virtutem animae accipiat formam cuiuslibet membri. Cum ergo per virtutem nutritivam conuersum est de alimento, sic praeparato id quod ad nutrimentum indiget, residuum quod est nutritiue resolutum ad actum generatiue: unde ex hoc accipit ut moueat materiam foetus eo motu quod mouebatur in corpore, mouebatur autem sic, ut acciperet formam cuiuslibet membri, & ideo virtutem habet formandi materiam proli in singula membra corporis.

11 Ad secundum argumentum dicendum quod generatio alicuius dicitur esse de substantia generantis non materialiter, sed formaliter, inquantum forma generantis quae est principalior pars substantiae rei, est principium quo generas principaliter generat, & ab ipsa est virtus actiua in agente instrumentali.

12 Ad tertium dicendum quod assimilatio non est propter conuenientiam in materia sed in forma, & ideo de quocunque sit alimentum siue de carnibus bouis siue porci,

quia tamen virtus quae est in femine quod est superfluum alimenti, est productiua similis formae, & hoc habet ab anima generantis, & non a natura porci vel bouis, de quibus sumptum est alimentum, assimilatur magis filius patris, quam porco vel boui.

Sententia huius distinctionis. XXXI.
in generali & speciali.

Nunc superest inuestigandum. Superius determinauit Magister de quidditate originalis peccati. Hic determinat de eius traductione. Et diuiditur in tres. Primo determinat suum intentum. Secundo ex determinatione concludit probatum. Tertio excludit quandam dubitationem contrariam. Secunda ibi, iam ostensum est. Tertia ibi, sed adhuc opponitur. Prima diuiditur in tres. Primo mouet quaestionem, & eam determinat excludendo opinionem erroneam, & declarando veritatem. Secundo mouet quandam aliam dubitationem circa praedicta & confirmat. Tertio ostendit quo modo aliqui purgati a foeditate originalis culpe peccatum transmittere possunt. Secunda ibi, hic quaeri solet. Tertia ibi, ne autem miremur. Haec est sententia lectionis in generali.

1 IN SPECIALI sic procedit. Et proponit primo inquirendo vtrum peccatum originale traducatur secundum animam, an secundum carnem: & dixerunt quidam quod secundum animam, quia animam praesumunt ex traduce. Hoc autem non est ponendum, sed magis per carnis traductionem originale peccatum inducitur. Caro enim viciosa concupiscentia concepta virtute in se maculam peccati habet, & ideo ex vnione animae ad ipsam contrahitur peccatum originale. Et ideo dicitur peccatum manere in carne virtualiter. Postea quaerit, vtrum ista infectio carnis sit culpa an poena: non enim videtur esse culpa, cum culpa non sit in subiecto irrationali, nec poena, quia inter poenales non connumeratur. Et respondet Magister quod est quaedam fomes. Postea dicit, quod sicut ex circuncis, secundum Aug. nascitur puer cum praepotio, & ex grano nudo granum cum palea, ita ex carne per baptismum munda, nascitur caro cum infectione originali. Postea dicit quod ideo nominatur originale, quia ex viciosa & libidinosa origine contrahitur. Et quia Christus talem originem non habuit, illud peccatum non traduxit. Vltimo quaerit quomodo peccatum potest esse in carne quando concipitur, cum tunc non sit mala, & respondet quod hoc ideo dicitur, quia tantum est ibi virtualiter infectio ex qua habet anima maculari. Et in hoc terminatur &c.

QUESTIO PRIMA.

Vtrum peccatum originale traducatur per originalem carnem.

Tho. 1. 2. q. 81. ar. 1. Gand. quodl. 2. 2. 11.

Circa distinctionem istam primo quaeritur, de modo traductionis originalis peccati, vtrum traducatur per originem carnis. Et videtur quod non, quia accidens non traducitur nisi traductione sui subiecti, sed caro non est subiectum originalis peccati, sed anima, ergo &c.

2 Item maior est conuenientia carnis ad animam, ex quibus fit vna natura, quam carnis ad culpam: sed anima non traducitur in homine per originem carnis, ergo multo minus culpa.

3 IN CONTRARIUM arguitur: quia secundum Apostolum ad Romanos 5. Per vnum hominem peccatum intravit in mundum. hoc autem non fuit per imitationem, quia sic intravit per demonem, ut patet per illud quod dicitur Sap. 2. Inuidia diaboli mors intravit, &c. ergo per originem ratione propagationis vnus ex altero: sed hoc modo propagatur ab homine solum secundum carnem, non secundum animam, quae est ab extrinseco per creationem, ergo &c.

4 RESPONSIO. Dicunt quidam peccatum originale tradi per traductionem carnis, hoc modo: Caro enim proli quae traducitur virtute seminis infecta est: habet enim quandam foeditatem ratione suae naturae, quae licet in femine vel carne non sit culpa, quia non sunt susceptiua culpa, anima tamen ex vnione ad carnem foeditatem contrahit ex hoc culpa, &